

ХАРЬКОВЪ.

ПРИБАВЛЕНИЯ КЪ ХАРЬКОВСКИМЪ ГУБЕРНСКИМЪ ВѢДОМОСТЯМЪ.

Выходятъ по Понедѣльникамъ, Средамъ и Пятницамъ.

(ГОДЪ ПЯТЫЙ).

Подписная цѣна на Прибавленія:
Безъ доставки и Съ доставкою
пересылки. и пересылкою.
За годъ 2 р. 2р. 50 к. с.
—полгода 1 р. 25 к. 1 р. 60 к. с.

На Губернскія Вѣдомости:
Безъ переплета . . . 3 р. сер.
Въ переплѣтѣ . . . 3 р. 85 к.
За доставку на домъ или пе-
ресылку по почтѣ въ годъ 50 к.

№ 88

СРЕДА.

14-е Сентября.

1863.

Подписавшіеся на оба изданія
платить за пересылку или до-
ставку только 50 коп. сереб.

Подписка принимается въ Кон-
торѣ Редакціи, въ нижнемъ эта-
жѣ дома Губернскихъ Присут-
ственныхъ мѣстъ.

Частные объявленія принима-
ются за букву и цифру по 1/2
коп. сер. за каждый разъ.

Статьи для напечатанія и вообще всякаго рода извѣстія просятъ присыпать на имя Редактора.

СОДЕРЖАНИЕ: СИРІТКА.—Частные объявленія.—

СИРІТКА.

(Продолженіе.)

ЯВЛЕНИЕ III.

ПАРАСКА и ОЛЕСЯ.

Олеся [медленно идя съ Паракской рука въ руку вдоль декорацій, представляющихъ рощу].—Такъ-то, Па-расю! Теперь матуся все зробили, що тілько хоти-ли!

Паракса (вкрадчивымъ голосомъ). Такъ то такъ, да зъ хати якъ! Мині, другиню, здаєтсѧ, що зъ сего дива небуде пиза! [Останавливаются на опушкѣ рощи].

Олеся. (Въ недоумѣнніи). Гмъ! (Номолчавъ, таин-ственно). Мабуть ти, Паравю, незнайшъ, якъ воно се діло діялось у насъ.

Паракса. Якби то незнать! Ажежъ ти сама ми-ви казала, да й люде казали моему татові, що ви наймаєте Марусу якомусь дальнему баштанникові, що ажъ підъ городомъ, кажуть, баштанъ держить;

а одъ насъ се, мабуть, чи неціліхъ шістьдесятъ верстовъ буде—якъ считають люде.

Олеся. Дакъ щожъ? за шістьдесятъ верстовъ, мабуть, недуже хлестко буде імъ звіходитись укупці? (вкрадчиво смотрѣть на Параксу).

Паракса. Звіходитись то небудуть, да опіля якъ звійдутся—оттоді що будемо робити? Ажежъ въ баштані такечки: иноді есть діло на всю неділю—чи полоть, чи гурки, кавуни та диві збирать, а иноді ціліхъ дві неділі ничего робить. Оть тімъ—часомъ Маруся (поднимаетъ указательный палецъ, многоизнаменательно) я її добре знаю!—дуже разжалобившись за своїмъ Василемъ, и прибіжить до дому и розрюмаетсѧ передъ нимъ; тоді зновъ що хочъ тей роби зъ Василемъ; зновъ стане тобі наче той камень—що ничего зъ нимъ не сподішъ, знова—и не підходить до его, и не кажи ему нічого! (вопро- пительно смотрѣть на Олесю).

Олеся (смотритъ на Параску испытующимъ взоромъ). Парасю! Завірь мене, що нікому не скажишъ того, що я хочу тобі сказатъ!

Параска (оскорбившись). Чи ще я незаслужила у тебе віри? Чи ще ти недуже звірила твою другиню?...

Олеся (перебиваючи Параску и съ чувствомъ искренней дружбы обнимая ее). Годі, Парасю—~~мо~~ голубко! Се бачъ я такечки збелькнула незнать що, бо матуся крішко—на крішко наказала мені нерозказуватъ нікомусінько того, що вона заподіяла зъ Марусею.

Параска (нетерпільно перебиваєтъ Олесю) Хібажъ и мині неможна? Хібажъ я тобі не товарка!...

Олеся (останавливаєтъ Параску правою рукою, а лівою обвиваєтъ єя шею). Постой—бо, Параню! Нерепетуй такъ, щобъ хто не підслушавъ! Я цеказала, що тобі не скажу! Затімъ я и прохала тебе оиди вийти, щобъ повірить тобі всі мої думи, все мое серце. (Вздихаєтъ и въ раздумы смотритъ вдалъ). О—охъ! Парасю, Парасю! Якби ти знала, якъ болить мое серце, якъ розрываєтца воно, якъ побачишъ що коїть моя мати зъ бідною сиротою!... (Глубоко вадыхаєтъ) О—о—охъ! (Молчаніє). Иноді такъ жаль ії стане, що примілабъ що робила, та ба!... (Плачетъ, склоняєтъ голову на плечо Параси, сквозь слезы) та ба, моя голубко Парасю! Полюбився мині дуже Василь, такъ полюбився, що й сказати неможна! (Плачетъ).

Параска (утешительнымъ тономъ) Годі, Олесю, моя голубко! Чорзна—чімъ ти розжалобила себе! Хтожъ таки непожаліє своєї дитини більшъ, ніжъ яку небудь, прости Господи... [плюєтъ съ видомъ пренебреженія].

Олеся (съ укоризної). Гріхъ тобі, Парасю, нападати на бідную сирітку! Я сама бачу, що всему я винна, да що маишъ робить, моя голубко, що маишъ робить, коли дуже, охъ! якъ дуже пригланувся (въ истомѣ склоняєтъ голову на плечо Параски и едва слышно заканчуєтъ) ми—и—и—ні ві—і—і—нъ!...

Параска (отступившъ назадъ, съ замѣтнимъ недовольствомъ). А коли тобі жаль незнать кого, дакъ нічого жаліть себе; нічого було тобі и мене зводить, да въ дурні вводить добріхъ людей! [Садиться съ недовольнимъ видомъ поодаль подъ деревомъ на травѣ].

Олеся (забывая порывъ справедливаго негодованія, бросается къ Параскѣ и, съвши возлѣ нее, съ нѣжностю обвиваєтъ рукой єя станъ и съ лаской обращается къ ней), ні, ні, Парасю! Се бачъ такъ—дурна дівоцька вдача! [смотретьъ на Параску замекивающимъ взглядомъ]. Се, бачъ, такъ, Параню—моя голубко! Якъ серце кого щиро любить, дакъ всіхъ ему жаль, всіхъ би воно любило и кохало...

Параска [примиреннымъ голосомъ]. Та годі вже объ сему! Розказуй боржій те, що ти хотіла мині розказать и за чимъ випрохала мене отциди; бо незабаромъ приайде Грицько, дай тобі довго неможна зоставатись, бо бачъ сонде вже заходить...

Олеся [помолчавъ, со вздохомъ]. О—о—охъ! Тижко казать, Параню! (Потупивъ голову и понизивъ голосъ). Іогубили ми бідну си—и—ро—о—ти...

Параска (запальчиво перебиваєтъ Олесю). Чи ти позвала мене сюди, аби тілько сердитъ, чи що зъ тобою робитца сегоідні? Що за кумедія така вдіялась зъ тобою? Й—же—богу я не пізнаю тебе: чи тая ти Олеся, що вчора такъ сміло, сміючись та регочись, ти нівичила и всякі прозвища прикладала до тієї Марусі, за котрою теперъ плачишъ та побиваєшся! (Болѣє и болѣє запальчиво). Останній разъ прохано тебе незпоминати тієї задрішанки, а коли затіяла діло, дакъ роби: *взялъся за гужъ*, кажуть старі люди, *такъ некажи що недужъ!* Нічого тобі по неї побиваця, нічого плакатись, а каки боржій все, що хотіла мені повірити, та боржій приймемось за діло, щобъ воно незосталось на половині дороги, бо *кінець діло винча!* (встаєтъ и медленно ідетъ въ гущину рощи).

Олеся (слѣдуєтъ за Параскою). Прости мене, Параню, моя голубко! Прости дівоче—нерозумне серце! [Подходить и нѣжно обнимаетъ; остаються въ рощі].

Параска (примирившись, озираєтъ съ недовѣрчивостю). Ходімъ, Олесю, оттуди [указываетъ на опушку рощи] а то тутъ, щобъ хто не підслушавъ! Бачъ [указываетъ пальцомъ вокругъ себѧ на окружающие деревья] який густий гай: хто небудь прихилитца за пень, тай підслуха нась, а мо ще борони Боже, самъ Василь, бо вінъ теперъ, начъ наїжений, ходить усе по гаамъ та по ярамъ, все немовъ шука своєї милої, та не найти ї ему бідному (съ іронієй), небачить ї до віку! [Ідуть молча къ опушкѣ рощи и садяться на открытомъ мѣстѣ на травѣ].

Параска [осматриваясь по сторонамъ]. Ну, теперь не страшно никого! Почивай, Олесю, та нічтоже, бо ти знашъ мою вірностъ; тай то правда, безъ сорому скажу, якъ неробила безъ мене нічтоже, дакъ неарабишишь, якъ повірила мині почать діло, дакъ мині приходитца и кончать его.

Олеся (принимаетъ серъезный видъ, положивъ руку на плечо Параски). Слухай-же, Парасю, та не-кажи вікому, хиба тільки Грицю. Ти, мабуть, и сама догадалась, що тутъ есть яка небудь закарлючка; бо де бакъ, щобъ оце баштанникъ за шістьдесятъ верстовъ собиравъ себѣ роботницу? Хиба се видано? Чи нема ему близькихъ сель?

Параска [съ таинственной, двусмысленой улыбкой]. А ти справді думала, що я така дурна, що оце повірила вашімъ шашнямъ! Дурниця, Олесю! Я знала, що ти мині все розкажишъ, затимъ то й мовчала, затимъ то й недокучала, и неприставала до тебе.

Олеся [серъезно]. Слухай-же, Парасю! То все брехня, що тобі казали! Матуся наймає Марусю одному пану, ажъ у самій городъ. А той панъ, ідучи разъ черезъ наше село, почувавъ у нашій таки хаті, тай уклепався,—бачь ще молоденький—у нашу Марусю. Отъ вішъ ставъ прохати мою матусю, чи неможна ему знайти наймички, та залупивъ таку ціну, що мати ледві зіткнули, тай кажуть: чи невгодна буде моя Маруся вашому благолебію? И начала її тутъ вихвалять на всі застави: и роботища, кажуть, и слухъана, и чепурна, и неворівка яка небудь. А пану и на руку—ковінька—ему сёго й треба! заразъ ударили по рукамъ и задатокъ давъ!

Параска. Якъ же примішався сюди баштанникъ, дай коли було се?

Олеся (останавливая порывъ любопытства Параски и съ большимъ одушевленіемъ). Ось слухай же! Було се небільшъ, якъ за неділю. Може матуся и неувідали-бъ відъ себе Марусі, якби се ранішъ було; а то, знашъ, якъ дознались матуся, що Маруся пізналась съ Василемъ заразъ рішили—куди небудь та збутъ її, щобъ и передъ-очима її неходила: дуже вже, значить, незлюбили її.

Параска (одобрительно). А жежъ недаромъ то кажуть стари люди: *коожна корова свое теля має, ближчча сорочки, ніжъ жупанъ!* (Показываетъ видъ собственного достоинства).

Олеся. Ось слухай-же дальшъ іще, я розкажу тобі, якъ примішався баштанникъ! Матуся, знашъ, розумна жінка—недаромъ-же вона такою сливе на всему селі. Вони знали, що сказатъ прямо Марусі, що вона нанята ажъ у городъ—неможна, затімъ неможна, що вона, нізащо бъ незхотила, а матуся несміють її приневолити. Отъ вони й скажи панові, що такъ и такъ, добродію, якби такъ, щобъ Маруся и незнала объ сему нічогісінко, ажъ поки не-приде въ городъ; да ще, якъ и довезти її до города. Тутъ панъ, недовго думаючи—розумний бо бувъ вражій синь (лукаво улыбается), заразъ розкусивъ, въ чому діло, тай каже матери: у мене, каже, наймає підъ городомъ одинъ баштанникъ землю, я его, каже попрохаю, щобъ вінъ приїхавъ сюди—пемовъ би то—найматъ собі на баштанъ роботницу а звісно, що дівки зъ охотою йдуть на баштанъ, бо й діло легке, дай plata добра, и недовго; а тамъ, панъ таки каже, ми знаємо, якъ кінді звести.

Параска (съ видомъ удовольствія). Отъ хлестко видумавъ, дакъ хлестко! (Встаєтъ вмѣстѣ съ Олесею и обнимаетъ ее) теперъ, Олесю, якъ я бачу, діло пішло на ладъ, діло въ шапці! Тепера нічого боятись! Невикрутитись сизому голубоньку відъ нашого ятерця! (Зло улыбается).

Олеся (ласково смотрить на Параску). Мовчижъ Парасю, моя голубко! Нікому нерозказуй, що я тобі казала, ні самій матері! А тамечки роби, якъ сама знашъ, тількібъ.... (Сцена представляеть ночь; Олеся боязиво осматривается кругомъ и съ удивленіемъ) охъ, Парасю, мое сердце, якъ же вже зтемніло! Уже и зіроньки сяють, а мині далеко додому. (Собирается іти). Прощай, другиню, боржай треба бігти, а то буде мині єдь матусі. (Обнимаетъся, цѣлуєтъ Параску и попѣшно уходить въ глубь сцени—по направлению къ селу).

ЯВЛЕНИЕ IV-е.

ПАРАСКА (одна).

Параска (садиться на траву и принимаетъ задумчивую позу. Молчаніе. Вдругъ, какъ-бы пробудившись отъ сна, тихонько бесѣдуєтъ сама съ собой). Що за погана въ мене вдача така? Незнать чого й що влизла въ біду, а теперъ и вивертайся, якъ

хочашъ... И що мині таке Олеся, що я за дла неї такечки побиваюсь и въ день и въ ночи?... (Задумывается. Молчаніє. Съ разстановкой). Ні, постой, голубко, ти від мене навікрутишся такъ, немідніми ти подякушь мене...! (Склоняєтъ голову на правую руку и задумывается. Поступши). Що се и досі Гриця нема? Уже такъ пізно и страхъ саму забирає. Заспіваю лише, чи не почує, мо боржій прибіжить. (Поетъ контратромъ).
Сонце низенько, — Вечеръ близенько, —
Вийди до мене
Мое серденько! Ортъ, але я тута заспівала
Ой вийди, вийди, я ти ти ти ти ти ти ти
Та небарися: — Розвеселися, розвеселися!
Мое серденько
Розвеселися!...
ЯВЛЕНИЕ V-е.

ПАРАСКА и ГРИЦЬКО.

Грицько (входить съ правой стороны и скривившись за деревомъ, поетъ).
Ой біда—біда, якъ я ти ти ти ти ти ти ти
Що я невдався; якъ я ти ти ти ти ти ти ти
Вігъ черезъ річеньку, якъ я ти ти ти ти ти ти ти
Дай невмивався! Ой, завернуся
На свою милую
Хочъ подивлюся....

Паракса (поступши встаетъ съ своего мѣста, идеть по направлению голоса и поетъ)

Ой вевертайся,
Тай невмивайся;
(подходитъ къ дереву, за которымъ скрывался Грицько; Грицько выходитъ ей на встречу и бросается въ объятья Паракси, которая заканчиваетъ свою пѣнь на его груди)

Тижъ мині, серденько,
И такъ сподобавъ!... (въ вітязько) вітязько
(Цѣлуєть. Молчаніє).
Паракса (отступивъ назадъ и принявъ недовольный видъ, съ упрекомъ). Чи негріхъ тобі оттакечки гаятись и зоставлять мене одну середъ гаю, се-

редъ поля? (Съ притворной грустью). Тобі, мабуть незнать—би було, хочъ би ѹ вовки мене звали ту-течки! (Съ сердитой міопою паджимаетъ тубы).

Грицько (въ сторону). Воно трохи ѹ іправда! (подходить къ Параксѣ, старается обнітъ єя станъ, но отступаетъ и чуть пепадаєтъ). Годі Параню—серпе!

Паракса (съ гнівомъ). Эхъ ти, илюгавий, плю-гайний дурню! Ти невмішъ и слова вимовить по люд-скій, невмішъ и ступить по молодецькому! (Отступає съ гримасою) Геть—одступиесь, пршелеповатый!

Грицько (въ сторону). Още розлютовалась злю-ка, віякъ неугомонишъ ѹ! Треба хочъ збрехать, аби одешалась навіжина! (Снова подходить къ Параксѣ, охаращивається и обращается къ ней замекивающимъ голосомъ). Годі Параню, голубко сизокрила! (Паракса показываетъ видъ мене сердитый. Грицько продолжаетъ смѣхъ). Ти пероснитаєшся да незнать за що й напустилась на мене! Я тавно вже стоявъ тамечки (указываетъ на дерево, изъ за которого онъ вищель на встречу Параксѣ), да признатця тобі (въ сторону) цюра—дурня, булюбъ уже мовчатъ! Колибъ ище перозрешетовалась!... (Паракса) ждавъ, ждавъ, ждавъ—ждавъ поки пійде Олеся, щобъ до тебе заразъ вйти, тай задриматъ ждучи и нечуви уже коли й шіпла Олеся.

Паракса (хоча, добродушно треплетъ Грицька по плечу). Эхъ, парубокъ—навдивовижу! (Хочеть сильнѣ и сильнѣ) Добрый парень—нічого казатъ! (хочеть). Дівка за шять шагівъ, а єго сонъ бере! (комираєтъ со смѣху).

Грицько (самъ засміявавшись незная чому; подходитъ къ Параксѣ, обнимаетъ єе и говоритъ застѣчнико). А жежъ я почувъ, якъ ти заспівала, моя зузулька! А жежъ я заразъ вишовъ до тебе! (Замекивающимъ взглядомъ смотрить на Параксу). Тижъ несердися на мене, моя голубко! Погрімала трошки, ну й годі! (въ сторону). Чортъ би тебе забравъ, відьмую проклята!

Паракса (примиреннимъ голосомъ). Ну, Богъ зъ тобою! То бачъ того, що довго небачились!... (Помолчавъ). Ось слухай лише діло, нічого довго гаятись, уже й такъ нерапо!

Грицько (въ сторону). Чортъ би тебе забравъ зъ твоїмъ діломъ! Заразъ якъ вола того—въ яро!

(Параскѣ ласково). Кажи, кажи, Параню, мои голубко, все робитиму що скажишъ!

Параска (садится на траву). Сідай лишенъ біля мене да слухай! (Грицько садиться возлѣ нее). Давно ти бачився зъ Василемъ?

Грицько (флегматически). Ні, недавно! Якъ ишовъ сюди, якразъ зострівъ его біля царини.

Параска (съ любопытствомъ). Щожъ? Якій вінъ?

Грицько. Борони Боже, що за сердитий. Наче навіжений якій набинувся на мене: і слово некажи ему, ледві небивъ! (Молчаніе).

Параска (многознаменательно качаетъ головой). Гмъ.. Небуть добра, поки та волоцюга буде тутечки! (Задумывается).

Грицько (чешеть затылокъ, лѣпиво). Давже й я міркувавъ тее, да що неклеїтца! Скільки ві підглядавъ, а отъ-де найшли врема бачитись інову. Отъ, затімъ-то й неіндустай теперь до его!

Параска (съ проникшою улыбкою). Ну, теперь нехай уже звѣходатца: не довго вже зосталось тури водить!

Грицько (въ недоумѣнії). Якъ? хиба що?

Параска (таинственно). Ось слухай-же! Ось завтрашнього дня Марусі уже небуде въ нашему селі!

Грицько (совершенно ничего не понимая, строитъ глаущу гринассу). Якъ-же се можна? Хиба втопилася, а мо повислася де зъ дуру?

Параска (нетерпѣливо). Слухай-бо—неперебівай! (Грицько принимаетъ видъ напряженного вниманія, смотрить на Параску съ разинутымъ ртомъ и глушимъ выражениемъ). Стеха нанила Марусю одному панові; теперь наша взяла! А щобъ недріматъ, слухай, що я тобі скажу!

Грицько (совершенно растерявший). Ікъ-же такъ?

Параска (сердито). Непітайсь, якъ тамъ було; кажу тобі, що Марусі більшъ небуде въ нашему селі. Другімъ часомъ розкажу, якъ се діло діялось, а теперь перано! Слухай лишенъ, що ти довжень робить теперь и якъ обиходитися: ізъ Василемъ, щобъ уловить его—сизого голубочка въ крішеньку сіточку.

Грицько (довѣрчиво). Ну, чу! слухаю.. кажи..

Параска (дипломатически). Теперь, Грицю, не сердь Василя! Все роби по его, щобъ вінъ, якъ первъ, мавъ тебе за вірного товарища. Все ему

поддакай, всюди его вихвалай: чи на вечорницяхъ, чи на досвіткахъ; и борони тебе Боже, зномніть коли про Марусю! Чи задумаєти коли—заразъ починай розвеселать его; да недавай ему часто зоставатись одному: води его частіше на досвітки; а тамъ ми зъ Олесю знатимемо, що робить, (кокетливо заглядываетъ въ глаза и ласкається). Слухавъ?

Грицько (отвѣчаа лѣпиво ласкамъ И.). Слухавъ, Параню, и все зроблю, що казала! Нічого незабуду!

Параска (продолжаетъ ласкатъ его). Ну, глядижъ, Грицю, мій голубе! Якъ що забудешь, або незнанімъ що робити, пошитай мене, а самъ нічого пероби!

Грицько. Добре, Парасю! Я все буду розказувати тобі! Теперь, якъ небуде, якъ кажашъ Марусі, дакъ и Василь перемінїтца. (Знаменательно подмигиваетъ). І знаю юго-якъ п'ять пальцівъ!

Параска (продолжаетъ ласкатъся). Ну, глядижъ, Грицю! Перво—на перво несердь его, а тамечки вже все підіде на ладъ, якъ трохи забудитса ему Маруся! (Встаєть и осматривается кругомъ). Теперь, Грицю, ходімо до-дому, бо вже нерано!

Грицько (лѣпиво подымається съ своего жеста, пасовываетъ шапку и медленно ідеє съ Параскою) Хо-о-о-ді-і мо! (Уходить по направлению къ селу—прямо, въ глубь сцени).

(Занавісъ падаєтъ).

ДѢЙСТВІЕ. ТРЕТЬЕ.

Осеннь. Сцена представляє внутренность малороссийской хаты. Въ ней **прямо** отъ зрителей дверь, ведущаа въ сіні; близъ дверей—**мысникъ** съ его принадлежностями и **полиця**; въ той-же стѣнѣ два окошечка.

На право отъ зрителей—въ углу—подъ потолкомъ двѣ іконы суздальской работы, увѣшеннія рушникомъ съ красной каймой по краямъ и украшеннія васильками; въ томъ-же углу—возлѣ лавочки—стоить довольно-большой деревянный столь, отъ времени принявши неопределенный цвѣтъ; возлѣ стола—два небольшіе деревянные ослони, противъ стола окошечко.

На льво отъ зрителей—большая варистая п'єчъ съ припичкомъ; возлѣ п'єчи—въ углу—кочерга,

хватки, лопата и віникъ, за п'ечю—*піль*; на припичку—*каланець*; на полу—гребень, днище, гребінка, щітки, веретено и мичка; надъ поломъ—*жертка* съ разнаго рода платьемъ, надъ поломъ—же миниаторное окошечко въ одну маленькую шибку, ведущее на улицу.

Ближе къ авансценѣ—на правой сторонѣ отъ зрителей надъ дорогой стоить, ничемъ необнесенный, *трактиръ-шинокъ* съ небольшимъ, о двухъ колонахъ, навѣсомъ, подъ навѣсомъ лежать *девь заваленки*, на которыхъ сидять Уласъ и Михайло, первый—въ брилѣ, сорочкѣ, штанахъ и съ палочкой, второй—въ накинутой на опашку свитѣ, ио съ открытой головой и съ люлькой въ зубахъ. При поднятіи занавѣса Уласъ и Михайло бесѣдуютъ.

ЯВЛЕНИЕ I.

Ранній вечеръ.

Уласъ и Михайло (сидять на заваленкахъ—первый, опершись на палочку, второй въ полулежащемъ положеніи).

Михайло (вопросительно смотритъ на Уласа). Да какъ таки, справді, Василь дума свататись на Олесі?

Уласъ (приподнявъ голову и воодушевляясь). Яжъ кажу тобі, що самъ Прокіпъ казавъ, що несёгодній завтра прише сватівъ.

Михайло (перебиває Уласа). Щожъ се за кумедія така вчинилася зъ Василемъ? Ажежъ було першъ и непідходь до его; думали вже всі, що ось злізъ зъ пантилику бідний парубокъ, якъ тілько що одийша одъ васъ Маруся.

Уласъ (съ многознаменительной улыбкой). Гмъ!... Мало чого небуло!... Не такій батько у его, щобъ оце ставъ коритись синові и позволивъ би ему орудовать собою, якъ ему хотетца!... Нащожъ то и люде кажуть: *дитину люби якъ душу, а тряси якъ ірушу?*... Щожъ? и добре ті роблять, що слухаютъ народної мови, бо *громада—великий чоловікъ*, а сяжъ громада каже: *тарна тілько палація мазана, а не дитина.*

Михайло (въ раздумыи). Добре! Батько такъ, да мати, кажуть, тягне за его руку!... За тімъ-то

вона такъ и на Парасю мою озлилася, що вона тварка Олесі...

Уласъ (съ лукавою улыбкою). А хибажъ ти не знаишъ, якъ справляються зъ іхъ братомъ?—Мовчи—тай годі! *Мужъ жоні законю*, сама громада каже, а не жона мужеві: (смотритъ на Михайла). Да що роспитоватись тобі: що да якъ? Кажу тобі—заразъ після Покрови и весілля одгуляемо и сусідівъ поззываємо! (Треплетъ по плечу Михайла) Ажежъ не позгнущаєтесь моєю хлібомъ—сілью?

Михайло (лениво почесываетъ то затылокъ, то спину, то открытую грудь; самодоволично). Хе! хе! То-то погуляемо!... (съ двусмысленною улыбкою). Гулай-гулай, а въ самого дочка давно па-порі, хочь сегодня-бъ віддаватъ!... (Чешеть затылокъ). Да какъ їдже ні—який чортъ и въ хату не плюне, а чимъ, здаєтца, не дівка? Тілько хиба що трохи закорлючковата!... (задумывается).

Уласъ (съ видомъ участія) Да ще времѧ терпить! ще невеся річка втекла...

Михайло (понявъ притворное и бесполезное участіе Уласа). Добре тобі, що синиця въ рукахъ,—не сули-жъ, пане-братье, другімъ журавля въ небі... (Помолчавъ, принимаетъ вдругъ веселое настроеніе и кладеть руку на плечо Уласа съ видомъ дружелюбія). Да не объ сему-то річъ хотівъ я завести! Главна то суть онъ въ чому: після нового году, кажуть, проклята жидова ще більшъ буде лущить зъ нашого брата за горілку,—онъ повидумували, кажуть, якісъ тамъ *градуси*, що, мовлявъ, по тімъ то самімъ градусамъ буде й горілка продаватця.... (Чешеть затылокъ и съ видомъ недовольства плюєтъ). И видума жъ таке, проклята невіра! Може той градусъ меншъ й осьмушки, а за его плати якъ за кварту. Онъ що, пане-братье! Да какъ добре тобі, що ти одгуляшъ весілля до сіхъ проклятихъ градусівъ, а намъ то, хочь и прийдетця коли, да какъ вже невтекті намъ одъ тієї жидівскої мари!.. А безъ горілки дежъ ти бачивъ весілля! Безъ горілки и весілля—не въ весілля—якъ и немає его! (Задумывается).

Уласъ (съ любопытствомъ). Що се воно справді таке видумали, що и въ толкъ ніякъ невізьмешь!

Михайло (одушевляясь). Да теперь, знайши, усюди стали дурить нашого брата! Тамъ кажуть и

ишу не такъ бришъ и безъ горлки, кажутъ, можна прожить чоловікові; тамъ тебе сідають—веди сина въ грамоту!... Куди непоглянишъ—все тебе дурять, начь дурного, все таке заводять, що батькамъ нашимъ і песнилося ніколи!...

Уласъ (наставительно). А можежъ воно й правда, що кажутъ! Може ми самі такі олухи, що не знаємо—що й къ чому?

Михайло (сердито). Да де тобі правда! Хиба таки можна повірити, що безъ горлки можна прожіт нашому братові?!

Уласъ (уклончива). А грамота? Хиба жъ погане діло?

Михайло (нѣсколько смягченнимъ голосомъ). А щожъ, хочъ і грамота? Хиба моему синові книжки читати, або тамъ які—небудь папірі писати? (Съ твердої самоувѣренностю). Поле—онъ по чому прийдетца ему писати цілий вікъ і руками і ногами! То его й пашіръ! То его й книжка.

Уласъ (желая прекратить тяготившій его разговоръ, встаетъ съ заваленки, на которой сидѣль, сымаетъ шапку, лѣниво чешетъ затылокъ і опирається на палку). Та Богъ его зна, якъ що воно буде! Чи намъ же оце розмовлять объ цѣму? По моему—*коли не піпъ, дакъ і несуйся въ ризи*,— коли нетяшишъ чого, дакълучче слухай розумніхъ людей і роби, що вони тобі скажуть! Да ти й самъ добре знаїшъ і все робишъ, що начальство велить, а такъ—аби тілько язикъ понапросну ламати! (Береть за плечо Михайла, который лѣниво подымается съ заваленки). Ходімъ лишенъ промочимо горлянку—щось пересохла після твоєї мови! Тамъ уже, якъ подорога, якъ самъ кажишъ, тоді, хочь бий исказали—непій, по неволі небудинъ пить, якъ нізащо буде! (Отворяетъ дверь і входить въ трактиръ, занимъ слѣдуєтъ молча Михайло).

ЯВЛЕНИЕ II е.

СТЕХА (одна).

Стеха (входить изъ—надвору въ хату). И де ї розносило? Саме порать скотину—уже й череда прийшла, а вона на побігункахъ! (Съ воркотней садиться на поль, береть гребень, прядеть і поєсть).

Ой, у полі могила
Зъ вітромъ говорила:
Повій, вітрє буйнесенький,
Щобъ я неchorіда!
Щобъ я неchorіла,
Щобъ я немарнила;
Щобъ на мені трава росла
Да щей зеленіла!...

(Окончаніе въ слѣдующемъ №.)

ЧАСТИНЫ ОБЪЯВЛЕНИЯ.

1) Студентъ Савинъ, желаетъ репетиро-
вать гимназистовъ і приготовлять въ Универ-
ситетъ. Кому угодно имѣть его у себя, въ
гор., тотъ можетъ адресовать письмо свое
въ дежурную харьк. универ. на его имя. (160)—

—
2) Дівчина, хорошо знающая музыку, же-
лаетъ давать уроки на фортепіано. Желаю-
щіе пользоваться уроками, могутъ узнать объ
условіяхъ на Бѣлогородской ул. въ д. 1-жи
Уласової. (125)—1.

—
3) Въ с. Основп отдається въ аренданое со-
держаніе огородъ со теплицею, воздушными
парниками і фруктовыми садомъ, такжє мъс-
то для огород. растеній, всею 6 дес. земли.
Желающіе узнать о пунктахъ аренды, обра-
таться въ основянскую экономическую конто-
ру. (180)—1.

—
4) Въ 7-ми верс. отъ г. Харькова, недалеко
отъ линії нової залізної дороги, продаетъ
за саму дешевую цільну участокъ лучшей
черноземной, отменес. зем.—раздѣленной на
2 пол., въ каж. по 75 дес., кромъ того въ 6

верс. участокъ хворостянаю льса при большої чумацкой дор. 16 дес. Всѧ З участка могутъ быть проданы вмѣсть и порознь. Владѣлецъ пробудетъ въ гор. 6 днѣй.—Желающие купить могутъ адресоваться ежедневно отъ 9 ч утра до 12, и отъ 5 до 7 по-полудни, на Михайловой ул. въ д. Пастухова, ідти складъ вина графа Подгоричани-Петровича (390)—1.

кви Мироносицъ. О цѣльѣ узнать въ аптекѣ Шмальцена. (170)—3.

— —

5) Швейцарецъ, имѣющій дипломы изъ Женевской академии наукъ и одобрительные удостовѣренія отъ лицъ знающихъ его, желаетъ иметь място гувернера при дѣтяхъ. Видѣть его и узнать обѣ условия, въ Харьковѣ, въ петербургской гостин., въ отдѣлении № 1.

(180)—1.

— —

2) Продаются: 1) двумѣстная карета малолѣтняя, хорошаго фасона на лежачихъ ресорахъ, московской работы известнаю мастера Ильина, 2) буфетъ липового дерева, выкрашенный подъ орехъ, складной съ полками и 8-ю ящиками; довольно удобный для хозяйства и помѣстительный во всякой комнатѣ. О цѣльѣ спросить Семена Пономарева, въ д. почет. граж. А. А. Верховской, во 2-й час. гор. Харькова.

(311)—2.

— —

3) Въ д. Штейфога во 2-й ч., отдаются квартиры въ наемъ. (40)—2.

— —

4) Отдается квар. на Рыбной ул. въ д. наследниковъ Андреевыхъ, въ 6 ком. съ кухнею, погребомъ и кладовою. О цѣльѣ спросить у опекуновъ: Алексія Голополосова или Тимофѣя Кульшина, въ лавкѣ подъ д. Костюрина.

(155)—2

— —

5) Отдается въ наемъ въ г. Харьковѣ на Рыбной ул. въ д. подполковника Цоника: 1) гостинница, и 2) верхній этажъ. (80)—2.

— —

7) Отдается квартира въ 6 ком., при ней конюшня на 3 стойла, сарай и проч. хозяйственныя принадлежности; въ чернышевскомъ переулкѣ въ д. Шмальцена, а близъ цер-

10) Агентъ С. Петербургскаго страхового отъ онаго общества, Василий Петровичъ Серебренниковъ, имѣетъ честь известить господъ владѣльцевъ государственныхъ пяти-процентныхъ выкупныхъ Свидѣтельствъ, получаемыхъ помѣщиками изъ мястнаю губернскаго по крестьянскимъ дѣламъ присутствія, за отходящую отъ нихъ въ собственность крестьянъ землю и плати съ половиною процентныхъ непрерывнаго дохода билетовъ, выдаваемыхъ по импніямъ издающимъ, что онъ таковыя покупаетъ. Желающие продать означенныя бумаги, обѣ условия покупки оныхъ, могутъ узнать отъ меня въ конторѣ означенного общества, на Московской улицѣ въ д. Грановскаю. (480)—3.

— —